

Dániel könyve – Száznegyvennyolcadik ددعلا

A prófétai táblák feltárása: Habakuk látomása és Miller álma

Jeff Pippenger

2024-03-20

Az ismeret gyarapodása, amelyet az Ulai folyóról szóló látomás jelképez, az, ami végső soron Habakuk két táblájára fel lett írva.

Azon próféciaikkal összefonódva, amelyeket ők a második advent idejére vonatkozóknak tekintettek, olyan tanítás állt, amely különösképpen bizonytalanságuk és feszült várakozásuk állapotához volt szabva, és arra bátorította őket, hogy hittel türelmesen várjanak, mert ami most értelmük számára homályos, a maga idejében világossá lesz.

„E próféciaik között volt a Habakuk 2:1–4-ben található is: „Őrhelyemre állok, és felállok a toronyra, és figyelek, hogy meglássam, mit szól hozzám, és mit feleljek feddésemmre. Az Úr pedig felelt nekem, és ezt mondta: Írd fel a látomást, és tedd világossá táblákra, hogy futhasson, aki olvassa azt. Mert a látomás még a kijelölt időre szól, de a végén megszólal, és nem hazudik: ha késik is, várj rá; mert bizonyosan bekövetkezik, nem marad el. Íme, felfuvalkodott az ő lelke, nem egyenes őbenne; az igaz pedig az ő hite által él.””

Már 1842-ben e próféciaiban adott útmutatás, hogy „írd fel a látomást, és vésd táblákra, hogy könnyen olvasható legyen”, arra indította Charles Fitchet, hogy készítsen egy prófétikus táblázatot Dániel és a Jelenések könyvének látomásai szemléltetésére. E táblázat kiadását a Habakuknak adott parancs beteljesedéseként tekintették. Akkor azonban senki sem vette észre, hogy ugyanebben a próféciaiban a látomás beteljesedésének látszólagos késedelme — egy késedelem ideje — is bemutatásra kerül. A csalódás után ez az Írás igen jelentőségteljessé vált: „Mert e látomás bizonyos időre szól, de a végén szólni fog, és nem hazudik: ha késik is, várj rá; mert bizonyosan bekövetkezik, nem marad el.... Az igaz pedig az ő hite által él.” A nagy küzdelem, 391, 392.

Habakuk két táblája prófétai értelemben két tanú. A Szentírás szerint két tanút kell egybehozni ahhoz, hogy az igazság megállapíttassék.

Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egyet vagy kettőt, hogy két vagy három tanú szájjával erősíttessék meg minden szó. Máté 8:16.

Amikor Habakuk két tábláját (az 1843-as és 1850-es úttörői ábrákat) egymásra helyezzük, megerősítik azokat az igazságokat, amelyek Miller álmának „drágakövei” voltak. Az 1843-as tévedés, amely az első táblán van ábrázolva, amikor a második táblára helyezzük, megállapítja a látomás „késedelmének idejét”. Miller (annak a történelemnek jelképes őrállója) megkérdezte, mit kell mondania történelmének vitája idején.

Őrhelyemre állok, felmegyek a toronyba, és vigyázok, hogy lássam, mit szól hozzám, és mit feleljek, amikor megfedd engem. Habakuk 2:1.

Az Úr utasította Millert, hogy írja le a látomást, és álmában a látomást tartalmazó ládikát szobája közepén álló asztalra helyezte.

Az Úr pedig felelt nekem, és ezt mondta: Írd le a látomást, és védd fel jól olvashatóan táblákra, hogy fusson, aki olvassa azt. Habakuk 2:2.

A táblázatok ezután azonosítják a késelem idejét és az első csalódást.

Mert e látomás még meghatározott időre szól, de a végén megszólal, és nem hazudik: ha késik is, várj reá; mert bizonyosan eljön, nem marad el. Habakuk 2:3.

Ezután a tudás növekedése alapján nyilvánvalóvá váló két osztály kerül bemutatásra.

Íme, felfuvalkodott lelke nem egyenes öbenne; az igaz pedig az ő hite által él. Habakuk 2:4.

Az imádók két csoportja Dániel könyve tizenkettedik fejezetének megpróbáltatási folyamata által nyilvánulna meg.

Ő pedig ezt mondta: Menj el, Dániel, mert e szavak be vannak zárva és le vannak pecsételve a vég idejéig. Sokan megtisztulnak, megfihérednek és megpróbáltatnak; de a gonoszok gonoszul cselekszenek, és a gonoszok közül senki sem érti meg; az értelmesek pedig megértik. Dániel 12:9–10.

Dániel „bölcsei” a Máté huszonötödik fejezetében szereplő bölcs szüzek, akik hit által megigazultak, a gonoszok pedig a balga szüzek voltak, akik a kevélységben felfuvalkodtak. Miller álmának végén az ékkövek a tíz szüztől szóló példázat olaját jelképezik, amely az üzenet volt.

„Isten gyaláztatást szenved, amikor nem fogadjuk el azokat a közléseket, amelyeket nekünk küld. Így visszautasítjuk az aranyolajat, amelyet a lelkünkbe akarna tölteni, hogy azt továbbadjuk a sötétségben levőknek. Amikor elhangzik majd a hívás: „Ímé, jó a vőlegény; menjetek ki elébe”, azok, akik nem fogadták be a szent olajat, akik nem ápták szívükben Krisztus kegyelmét, a balga szüzekhez hasonlóan azt fogják találni, hogy nincsenek készen Uruk fogadására. Nincs meg bennük az erő, hogy megszerezzék az olajat, és életük romba dől.” Review and Herald, 1897. július 20.

Miller ékszerei az utolsó napokban tízszer fényesebben ragyognának, és mind a tízes szám, mind pedig a világosság a próba jelképe. Az utolsó napokban, amelyeket Miller álmának befejezése ábrázol, a Habakuk tábláin megjelenített igazság világossága próbára tevő üzenetet hoz létre, amely a tíz szüz példázatában az Éjféli Kiáltás próbára tevő üzenete. Ez a próbára tevő folyamat a millerita történelem próbára tevő folyamatának megismétlődése, mert a tíz szüz példázata az utolsó napokban betű szerint ismétlődik meg.

„Gyakran utalnak nekem a tíz szüztől szóló példázatra, akik közül öt bölcs volt, és öt balga. E példázat beteljesedett, és a legapróbb részletekig be fog teljesedni, mert különleges alkalmazása van erre az időre nézve, és a harmadik angyal üzenetéhez hasonlóan beteljesedett, és az idők végezetéig továbbra is jelenvaló igazság marad.” Review and Herald, 1890. augusztus 19.

A késedelem idejének tapasztalata Miller álmának legvégén betű szerint meg fog ismétlődni, és akkor drágakövei tízszer fényesebben ragyognak majd a napnál; ez pedig azonosítja, hogy a drágakövek a tíz szűzről szóló példázat végső próbáját jelképezik. A tíz a próba jelképe, és tíz nap végén Dániel és a három hűséges ifjú láthatóan szebbnek és kövérebbnek bizonyultak azoknál, akik Babilon eledelét ették. Habakuknál a kevélyek, akik nem hitből, hanem elbizakodottságból éltek, Babilon jellemét fejlesztették ki. A millerita történelemben Babilon leányaivá lettek, Habakuknál pedig a pápaság szolgál jellemük azonosítására.

Ímé, felfuvalkodott az ő lelke, nem igaz őbenne; az igaz pedig az ő hite által él. Sőt, mivel a bor csalárdná teszi, kevély ember ő, és nem marad nyugton, aki kitágítja kívánságát, mint a Seol, és olyan, mint a halál, és meg nem elégszik, hanem magához gyűjt minden nemzetet, és összeszed magának minden népet: Vajon nem költenek-e majd mindezek öellene példázatot és gúnyos közmondást, és nem mondják-e: Jaj annak, aki gyarapítja azt, ami nem az övé! meddig még? és annak, aki magára sűrű agyagot rak! Vajon nem támadnak-e fel hirtelen, akik megmarnak téged, és nem serkennek-e fel, akik gyötörnek téged, és zsákmányul leszel nekik? Mivel sok nemzetet kifosztottál, a népek minden maradéka kifoszt téged; az emberek véérért, a föld ellen elkövetett erőszakért, a város ellen és minden benne lakó ellen elkövetett erőszakért. Habakuk 2:4–8.

A Máté huszonöt szüzeire bocsátott próbatételi folyamat az imádók olyan osztályát hozza létre, akikben az északi király (a pápaság) jelleme fejlődött ki, aki egyúttal az a hatalom is, amely „sok nemzetet kifosztott”.

Így szól az Úr: Ímé, nép jön észak földjéről, és nagy nemzet támad fel a föld széleiről. Íjat és dárdát ragadnak; kegyetlenek ők, és nem könyörülnek; szavuk zúg, mint a tenger; lovakon nyargalnak, hadrendbe állva, mint a harcra kész férfiak ellened, Sion leánya! Hallottuk híré; kezeink erőtlenné lettek; nyomorúság vett erőt rajtunk, és fájdalom, mint a szülő asszonyon. Ne menjetek ki a mezőre, és az úton se járjatok; mert ellenség kardja és rettegés van mindenfelé. Népem leánya, övezd fel magadat zsákruhával, és hempergőzz a hamuban; gyászolj, mint az egyszülöttért, tarts igen keserves siralmat; mert hirtelen tör reánk a pusztító. Jeremiás 6:22–26.

Habakuk két csoportja azokból áll, akik hit által igazulnak meg, és azokból, akik ették és itták Babilon tanait. Azok, akik Miller álmának utolsó napjaiban szüzekként vannak ábrázolva, vagy Krisztus jellemét fejlesztik ki, és így megkapják Isten pecsétjét, vagy a pápaság jellemét fejlesztik ki, és megkapják a fenevad bélyegét.

„Eljött az idő, hogy az igaz világosság felragyogjon az erkölcsi sötétség közepette. A harmadik angyal üzenete elküldetett a világnak, figyelmeztetve az embereket, hogy ne vegyék fel a fenevadnak vagy az ő képének bélyegét a homlokukra vagy a kezükre. E bélyeg felvétele azt jelenti, hogy valaki ugyanarra az elhatározásra jut, mint amelyre a fenevad jutott, és ugyanazokat az eszméket hirdeti, egyenes ellentétben Isten Igéjével. Mindazokról, akik felveszik ezt a bélyeget, Isten ezt mondja: »Az is inni fog az Isten haragjának borából, amely elegyítetlenül töltetett az ő haragjának poharába; és gyötrődni fog tűzben és kénköben a szent angyalok előtt és a Bárány előtt.«” Review and Herald, 1897. július 13.

A szüzek, akik Babilon borát isszák, végül Isten haragjának borát fogják inni. Ézsaiásnál Efraim részei vak részegségüket azáltal mutatják meg, hogy mindent felforgatnak, és ez a cselekedet „fazekeasagynak” tekintendő.

„A mindennapi”-nak Krisztus jelképeként való azonosítása a „mindennapi”-ra vonatkozó igazságot a feje tetejére állítja, mert „a mindennapi” sátáni jelkép. Millernek „a mindennapi”-val mint pogánysággal kapcsolatos azonosítása közvetlenül Habakuk tábláin van ábrázolva. Millernek a Thesszalonikaiakhoz írt levél ama szakaszának felismerése, amely lehetővé tette számára annak megértését, hogy a „pogányság” volt az, ami „elvéttetett”, hogy ily módon nyilvánvalóvá legyen a „bűn embere”, aki az Isten templomában ül, a 2 Thesszalonika, 2. fejezetében található elsődleges igazság.

„Tovább olvastam, és nem találtam más esetet, amelyben az [a mindennapi] előfordult volna, csak Dániel könyvében. Ezután [egy konkordancia segítségével] elővettem azokat a szavakat, amelyek vele kapcsolatban álltak: „elvéttetik”; elvéteti a mindennapit; „attól az időtől fogva, hogy elvéttetik a mindennapi” stb. Tovább olvastam, és azt gondoltam, hogy nem találok világosságot e szövegre; végül eljutottam a 2 Thesszalonika 2:7–8-hoz. „Mert a törvénytelenység titkos bűne már munkálkodik; csak hogy annak, aki azt most visszatartja, félre kell tétetnie az útból, és akkor jelenik meg ama törvénytaposó” stb. És amikor ahhoz az ígéhez értem, ó, milyen világosan és dicsőségesen tűnt fel az igazság! Ott van! Az a mindennapi! Nos hát, mit ért Pál azon, hogy „aki azt most visszatartja”, vagy akadályozza? A „bűn embere” és a „törvénytaposó” alatt a pápaság értendő. Nos hát, mi az, ami megakadályozza, hogy a pápaság megjelenjék? Hát a pogányság; tehát akkor „a mindennapi” szükségképpen a pogányságot jelenti.” —William Miller, Second Advent Manual, 66. oldal. Advent Review and Sabbath Herald, 1853. január 6.

A „mindennapi” jelentése a Thesszalonikabeliekhez írt levélben, amelyet Miller felismert, a szakasz elsődleges igazsága. Amikor Pál azokat azonosítja, akik nem szeretik az igazságot, és ezért erős tévelygést fognak kapni, kétségtelenül az igazság iránti gyűlöletet azonosítja általános értelemben; de az az igazság, amelyre a szakasz közvetlenül utal, az az igazság, hogy a „mindennapi” a pogány Rómát jelképezi.

A test lámpása a szem. Ha azért a te szemed tiszta, egész tested világos lesz. Ha pedig a te szemed gonosz, egész tested sötét lesz. Ha tehát a benned levő világosság sötétség: mekkora akkor a sötétség! Senki sem szolgálhat két úrnak: mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak. Máté 6:22–24.

Csak az igazság iránti szeretet létezik, vagy az igazság gyűlölete. Nincs középút. Az az erős tévelygés, amely Máté huszonötének balga szüzeire száll, azon alapul, hogy elutasítják Miller drágaköveinek világosságát, amelyek a végső próbát jelképezik. Az ősi Izráel végső próbája a tizedik próbája volt, és Miller drágakövei tízszer fényesebben ragyognak az utolsó napokban. Miller drágaköveinek elutasításának jelképe „a mindennapi”, amelyet Efraim részei az adventizmus harmadik nemzedékében a feje tetejére állítottak. „A mindennapi” a pogányság sátáni jelképe. A részek bevezettek egy hamis drágakövet, amelyet a hitehagyott protestantizmusból

hoztak, s amely „a mindennapit” Krisztus jelképének azonosítja.

Millernek az ékszereiről való megértése korlátozott volt annak a történelemnek a következtében, amelyben elhívatott. Mivel meg volt győződve arról, hogy a Második Eljövétel a következő prófétai esemény, a pápaság 1798-ban elszenvedett halálos sebe csakis Dániel második fejezetének negyedik és egyben utolsó földi királyságát jelképezhette. Miller megértése „a mindennapi”-ról szintén korlátozott volt, mert bizonyágtétele szerint kijelentés által vezetett egy meghatározott tanulmányozási módszerhez, amelyről azt mondta, hogy Bibliáját, Cruden konkordanciáját használta, és olvasott néhány újságot. Döntése, hogy ilyen módon tanulmányozzon, egyszerűen az elméjébe ötlött.

„Az alatt a tizenkét év alatt, amíg deista voltam, minden történeti művet elolvastam, amelyet csak találtam; most azonban megszerettem a Bibliát: Jézusról tanított! Mindazonáltal a Bibliának még mindig jó része homályos volt számomra. 1818-ban vagy 1819-ben, miközben egy barátommal beszélgettem, akinél látogatást tettem, s aki ismert engem, és [hallotta], hogyan beszéltem, amikor deista voltam, meglehetősen sokatmondó módon megkérdezte: „Mit gondolsz erről az ígéről, meg arról?” — utalva azokra a régi szövegekre, amelyek ellen deistaként kifogást emeltem. Megértettem, mire céloz, és így feleltem: ha időt adsz nekem, megmondom, mit jelentenek. „Mennyi időre van szükséged?” Nem tudom — válaszoltam —, de meg fogom mondani; mert nem tudtam elhinni, hogy Isten olyan kinyilatkoztatást adott volna, amelyet ne lehetne megérteni. Ekkor elhatároztam, hogy tanulmányozni fogom a Bibliámat, abban a hitben, hogy meg tudom találni, mit értett a Szentlélek. Ám amint meghoztam ezt az elhatározást, ez a gondolat támadt bennem: „Tegyük fel, hogy találsz egy szakaszt, amelyet nem tudsz megérteni — mit fogsz tenni?” Ekkor a Biblia tanulmányozásának ez a módja jutott eszembe: veszem az efféle szakaszok szavait, végigkövetem őket a Bibliában, és ily módon derítem ki a jelentésüket. Megvolt nekem Cruden konkordanciája, amely véleményem szerint a legjobb a világon; így hát elővettem azt és a Bibliámat, leültem az íróasztalomhoz, és semmi egyebet nem olvastam, legfeljebb egy keveset az újságokból, mert el voltam szánva arra, hogy megtudjam, mit jelent a Bibliám. Apollos Hale, *The Second Advent Manual*, 65.”

Miller drágaköveit nem csupán tanulmányozási módszere által ismerték fel, hanem Isten közvetlen kinyilatkoztatása által is.

„Isten elküldte angyalát, hogy megindítsa egy olyan földműves szívét, aki nem hitt a Bibliában, és elvezesse őt a próféciaák kutatására. Isten angyalai ismételten meglátogatták ezt a kiválasztottat, hogy gondolatait vezessék, és értelme előtt megnyissák azokat a prófeciákat, amelyek addig mindig homályosak voltak Isten népe számára. Az igazság láncolatának kezdete adatott meg neki, és arra vezetett, hogy egyik láncszemet a másik után kutassa, mígnem csodálattal és ámulattal tekintett Isten Igéjére. Ott az igazság tökéletes láncolatát látta. Az az Ige, amelyet korábban nem ihletettnek tartott, most szépségében és dicsőségében tárult fel látása előtt. Meglátta, hogy az Írás egyik része megmagyarázza a másikat, és amikor egy szakasz zárva volt értelme előtt, az Ige másik részében megtalálta azt, ami azt megmagyarázta. Isten szent Igéjét örömmel, valamint a legmélyebb tisztelettel és áhítattal szemlélte.” *Early Writings*, 230.

Amikor White testvér kijelenti, hogy „Isten elküldte angyalát” Millerhez, ezzel azt azonosítja, hogy a Millerhez küldött angyal Gábiel volt, mert a „maga angyala” kifejezés Gábielre vonatkozó megjelölés.

„Az angyal szavai: »Én Gábiel vagyok, aki az Isten színe előtt állok«, azt mutatják, hogy a mennyei udvarokban nagy tisztességű tisztséget tölt be. Amikor üzenettel jött Dánielhez, ezt mondta: »Senki sincs, aki mellettem tartana ezekben, csak Mihály [Krisztus], a ti fejedelmetek.« Dániel 10:21. Gábielről a Megváltó a Jelenések könyvében így szól, mondván, hogy »elküldte és megjelentette az ő angyala által az ő szolgájának, Jánosnak«. Jelenések 1:1.” Jézus élete, 99.

Gábiel és a többi angyal irányították Miller „elméjét”, és „megnyitották értelme előtt azokat a próféciákat, amelyek mindaddig homályosak voltak Isten népe számára”. Üzenete nem pusztán tanulmányozási módszerének eredményeként formálódott ki, hanem isteni kijelentés által is. Maga a módszer is, amelyet a Biblia tanulmányozására alkalmazott, egyszerűen az elméjébe jutott. Amikor Isten az elménkbe hozza az igazságot, az isteni kijelentés, szemben azzal, amikor az igazságra a Biblia helyes felosztásának folyamata által jutunk el. Miller mindkettőt gyakorolta, de az isteni kijelentés is része volt annak, ahogyan Miller eljutott „a szüntelen” tárgyának megértésére.

Miller nem ismerhette volna fel Dániel könyve nyolcadik fejezete kilencedik–tizenkettedik verseinek nemi váltakozását, hiszen mindössze a Biblia és egy olyan konkordancia állt rendelkezésére, amely semmiféle tájékoztatást nem nyújtott a bibliai nyelvekre vonatkozóan. Nem láthatta volna a különbséget a „sur” és a „rum” között, amelyeket egyaránt „elvenni”-nek fordítanak. Nem láthatta volna a különbséget a „miqdash” és a „qodesh” között sem, amelyeket egyaránt „szentély”-nek fordítanak.

Nem láthatta volna meg a Biblia száznégyszer előforduló „tamid” szó igazságát. Az az igazság, amelyet nem láthatott meg (s amely egyúttal az az igazság is, amelyet meglátott), az volt, hogy a Biblia száznégyszer alkalommal használja a héber „tamid” szót, de főnévként csak Dániel könyvében fordul elő a héber „tamid” szó. A „tamid” az a héber szó, amelynek jelentése „szüntelen”, és Dániel könyvében „a mindennapi”-ként van fordítva.

Csak Dániel könyvében szerepel e szó főnévként, míg a másik kilencvenkilenc alkalommal határozószóként fordul elő. Ezért amikor a King James Biblia fordítói azzal szembesültek, hogy Dániel ötször főnévként használja a szót, miközben a Biblia többi írója kilencvenkilenc alkalommal határozószóként használta, a bizonyítékok súlya arra kényszerítette őket, hogy Dániel főnévi szóhasználatát „kijavítsák”. Dániel „kijavítása” érdekében a szóhoz hozzáadták az „áldozat” szót, és ezáltal a főnevet határozószóvá alakították. Ezután pedig, hogy a fordítókat kijavítsa, Ellen White ihletést kapott annak feljegyzésére, hogy ő „a ‘Daily’-val kapcsolatban azt látta, hogy a ‘sacrifice’ szót emberi bölcsesség illesztette be, és az nem tartozik a szöveghez; továbbá hogy az Úr annak helyes értelmezését azoknak adta, akik az ítélet órájának kiáltását hirdették.”

Miller a saját tanúságtétele szerint „a mindennapi”-t igyekezett megérteni, amit végül a 2 Thesszalónikában tett meg. De ugyanígy, saját tanúságtétele szerint, amikor egy szó megértésére

törekedett, megvizsgált minden helyet, ahol az a szó előfordult, s ez a szó a Bibliában még kilencvenkilenc más alkalommal is előfordul. Mégis, „a mindennapi”-ról szóló tanúságtétele az, hogy sehol máshol nem találta meg, csak Dániel könyvében, amikor ezt mondta: „Tovább olvastam, és nem találtam más esetet, amelyben az [a mindennapi] előfordult volna, csak Dánielnél.” Millert nem csupán tanulmányozási módszere vezette el a drágakövekhez, hanem az isteni kinyilatkoztatás is, amely az angyalok szolgálata által adatott neki.

Ezért „a mindennapi”-ról alkotott értelmezése helyes volt, de korlátozott. Nem tudta felismerni, hogy a Dániel könyvében előforduló öt alkalom közül, amikor „a mindennapi” említésre kerül, a három alkalom közül az egyik, amikor „a mindennapi” „elvétetik”, más jelentést képvisel, mint a másik kettő. Egy alkalommal „a mindennapi” a héber „rum” szóval szerepel, a másik két alkalommal pedig a héber „sur” szóval. Mindkét szót úgy fordítják, hogy elvesz vagy elvétet, de a „rum” a Dániel nyolcadik fejezetének tizenegyedik versében azt jelenti, hogy felemel és felmagasztal, míg a tizenegyedik fejezet harmincegyedik versében és a tizenkettedik fejezet tizenegyedik versében a „sur” szó jelentése: eltávolít.

A teológusok, akik a babiloni étrenden élnek és isznak, azzal érvelnek, hogy akár eltávolítanak valamit, akár felemelnek valamit, mindkettő az eltávolítás egy típusát jelképezi, ezért mindkét szót úgy kell érteni, mint amely ugyanazzal a jelentéssel bír. Azzal érvelnek, hogy a „mindennapi” három alkalommal, amikor „elvétetik”, mindig azt jelenti, hogy eltávolítják, és eközben azt állítják, hogy Dániel gondatlan volt a szavak megválasztásában. Ezt nyíltan nem mondják ki, de következtetésükben azt tanítják, hogy Dánielnek mindhárom előfordulásnál a „sur” szót kellett volna használnia, mert a teológusok szerint állítólag minden alkalommal ugyanazt értette az alatt, hogy a „mindennapi” „elvétetik”.

Ugyanezt teszik a 8. fejezet tizenegyedik–tizenegyedik verseiben szereplő „miqdash” és „qodesh” szavakkal is, amelyeket mindkettőt „szentély”-nek fordítanak. A „szentély” mindegyik előfordulására nézve ebben a négy versben azt állítják, hogy valamennyi Isten szentélyét jelöli. Ebből következően Dánielnek mindhárom hivatkozásban egyszerűen a „qodesh” szót kellett volna használnia, és nem a tizenegyedik versben a „miqdash”-t. Miller nem ismerte volna fel e szavak közötti különbséget, a modern teológusok azonban igen, és amikor felismerik, azt erőltetik, hogy semmiféle különbséget ne ismerjenek el. Mégis Miller, aki nem ismerte fel a szavak közötti különbségeket, a modern teológusokéval ellentétes megértésre jutott.

A valóság az, hogy Dániel gondos író volt, aki ismerte a héber nyelvet, és Babilon minden más bölcsénél tízszerre értelmesebbnek ítéltetett. Ha bárki ismerte a héber nyelv helyes használatát, és azt, miként kell azt ebben a sajátos történeti összefüggésben helyesen visszaadni, az Dániel volt. Ha Dániel különböző szavakat használt, az azért volt, mert azoknak különböző jelentéseket kellett közvetíteniük, amelyeket ő szándékosan igyekezett kifejezésre juttatni. Amikor elismerjük, hogy Dániel különbséget tesz azon szavak használatában, amelyeket „szenthely”-nek vagy „elvenni”-nek fordítanak, ezek megerősítik Miller értelmezését „a mindennapi”-ról, amelyet Miller éppen abban az igeszakaszban ismert fel, ahol Pál kijelenti, hogy akik gyűlölik az igazságot, azok erős tévelygés befogadására vannak rendelve.

Akik gyűlölik az igazságot, és hisznek a hazugságnak, amely erős tévelygést szül, egyúttal Efraim részegeiként is vannak ábrázolva, akik két osztályra tagolódnak. Az egyik osztály a tanult vezetőség, a másik pedig a tanulatlanoké, akik csak azt hajlandók meghallani, amit a tanultak tanítanak nekik. Ők azok, akik a hazugságok alatt rejtőznek meg, és akik szövetséget kötnek a halállal. Ők a Máté huszonötödik fejezetének balga szüzei, és azok, akiknek lelke felfuvalkodott a Habakuk kettőben. Ők azok, akik elvetik Miller álmának alapvető igazságait, amelyek a vég idején tízszer fényesebben ragyognak (a modern Izráel számára adott tizedik és végső próbát jelképezve), amint azt az ősi Izráel tizedik és végső próbája előképezte.

E tanulmányt a következő cikkben folytatjuk.

És monda az Úr Mózesnek: Meddig ingerel még engem ez a nép? És meddig nem hisznek még nekem mindazok után a jelek után, amelyeket közöttük tettem? Megverem őket döghalállal, és elvetem őket; téged pedig náluknál nagyobb és erősebb nemzetté teszek. Mózes pedig monda az Úrnak: Akkor meghallják ezt az egyiptomiak, mert a te erőddel hoztad fel e népet közülük, és elmondják e föld lakosainak; mert hallották, hogy te, Uram, e nép között vagy, hogy te, Uram, színről színre megjelenel, és hogy a te felhőd áll felettük, és hogy előttük jársz nappal felhőoszlopban, éjjel pedig tűzoszlopban. Most azért, ha e népet egy emberként megöled, akkor a nemzetek, amelyek hallották a te híredet, ezt fogják mondani: Mivel az Úr nem volt képes bevinni ezt a népet arra a földre, amelyet megesküdött nekik, azért ölte meg őket a pusztában.

És most kérlek, legyen nagy az én Uram hatalma, amint szóltál, mondván: Az Úr hosszantűrő és nagy irgalmú, megbocsátja a hamisságot és a vétket, de a bűnöst semmiképpen nem hagyja büntetés nélkül; meglátogatja az atyák bűnét a fiakban harmad- és negyedíziglen. Bocsásd meg, kérlek, e nép hamisságát a te irgalmasságod nagysága szerint, miképpen megbocsátottál e népnek Egyiptomtól fogva mind ez ideig. Az Úr pedig monda: Megbocsátottam a te beszéded szerint; de életemre mondom, hogy az Úr dicsőségével betelik az egész föld. Mert mindazok a férfiak, akik látták az én dicsőségemet és csodatételeimet, amelyeket Egyiptomban és a pusztában cselekedtem, és immár tízszer kísértettek engem, és nem hallgattak az én szómrá: bizony nem látják meg azt a földet, amely felől megesküdtem atyáiknak, és senki azok közül, akik ingereltek engem, nem fogja azt meglátni. De az én szolgámat, Kálebet, mivel más lélek volt benne, és tökéletesen követett engem, beviszem arra a földre, amelyre bement, és az ő magva fogja bírni azt. 4Mózes 14:11–24.